

Kodu-uurijast August Martinist ilmus raamat

Kui soovite teada Vaivara lastekodust, Utria pargist, Auvere talurahva ülestõusust 1858. aastal, siis kõige selle ja ka paljude muude Alutaguse kandi ajalooliste sündmuste või paikade kohta on ilmunud trükkisoe raamat.

Eelnimetatud teemadega tegeles Vaivara kandi mees August Martin, kelle kodu-uurimuslikud artiklid on nüüd kättesaadavad kogumikus „August Martini elu ja looming“.

Raamatu esitus toimus 19. aprillil Jõhvi kindluskiriku muuseumis. Mõnusale õhkkonnale aitasid kaasa A. Martini lähedaste, õpilaste ja teda tundnud inimeste mälestused.

August Martin oli pedagoog, kodu-uurija ja harrastusteadlane, kelle sünnist möödus sel aastal 120 aastat.

Raamatu „August Martini elu ja looming“ koostas Anne Nurgamaa Iisaku muuseumist

Mälestusi jagab raamatu tutvustuse vanim osavõtja, üheksakümne aastane Hilja Tartlan.

Volbripäev, 1. mai

Eesti rahvakalendri tähtpäevade andmebaas Berta kirjutab: „Volbripäeva tähistamine volbrilaupäeval ehk 30. aprillil on linnades ja asulates tänapäeval saanud hoo sisse, alates 1980. aastatest tähistatakse seda päeva kõigi noidade ja maagia päevana.

Sel puhul korraldatakse (noia)etendustega pidusid, tehakse lõket ja küpsetatakse vorstikesi või liha. Kindlasti on volbripäev üks neid päevi, mille kombestik on ajast aega tugevasti muutunud. Noidade peod polnud kõikjal ühtviisi tuntud. Näiteks 19. sajandil oli volbripäev eestirootslastel teada kui noidade liikumisaeg. Seal levisid uskumused lähemate naabriteni. Ka Läänemaal ja saartel teati veel 20. sajandi keskpaigas, et noiad käivad loksperil. Sinna sõitsid enamalt jaolt peremehed, kuid ka muu „kunste“ valdav rahvas. Loksperil käimine ja seal mõõkadega vehklemine oli maa peal nähtav virmalistena. Aga siis ei sõidetud sinna sugugi volbripäeval (ega selle laupäeval), vaid hoopis neljapäeviti, jõulude ajal, suurel nädalal ja muudel tähtpäevadel. Nii oli see vanal ajal. Pärnis uuel ajal liiguvad volbrilaupäeval igasugused salkus ja kaltsus tegelased, fantastilised elukad, küürakad noiamoorid, väikesed noiad, šamaanid ja haldjad ringi. Olendeid on ilusatest peletisteni. Tantsitakse, lauldakse, käiakse temaatilisel diskol või istutakse vaikselt oma seltskonnaga lõkkevalgel.“

Edasi võib lugeda, et meiegi kant on ajaloos ära märgitud: „Loksperil käiakse Eestis pidutsemas mõnes üksikus paigas, lagendikul, metsas, 17. sajandi noiaprotsesside andmetel ka jaanipäeval Sinimäel. Viimane kujutelm on lähedane 17. sajandist tuntud saksa pärimusele Blocksbergi mäel peetavast noidade peost. Blocksbergi peeti surnute asupaigaks - mis on metsik, ligipääsmatu, pilvissepeitunud mäetipp. 19. ja 20. sajandi pärimuses on säilinud vana hingerännukujutelm, kuid seos surnutekultuse ja kuradiga enamasti puudub.“

Volbripäeva noidade pühana tähistatakse ka Saksamaal, kus vana pärimuse kohaselt noiad kogunesidki kõrgeimale mäetipule lõbutsema. Eelmisel suvel õnnestus ka mul Blocksbergi mäel ära käia. Looduslikult kaunis, kaljudel ronimist pakkuv ja kenade vaadetega ümbrusele, jätab ta tegelikult unustamatu mulje igale sealviibinule. Ka päris mõnusaid kujukesi: noiad, kuradid, võib seal kohata. Häirib veidi müügikohtade rohkus, kus noiad kõikvõimalikul kujul ja kõikvõimalikust materjalist turiste peibutavad. Aga sa ei pruugi neid ju osta...

Maipäev oli väga tuntud aga ka 16.-18. sajandil, kui Tallinnas oli tavaks valida maikuningas ja maikuninganna, toimusid maikarnevalid ja toodi meigusid. Nii et omamoodi püha igale maitsele. Mäletan oma lapsepõlvest, et meie koos naabripereodega – Meside, Kärstnate ja Johannestega - tegime maituld Tubakamäel, väikesel kõrgendikul nimetatud talude lähikonnas.

ANNE JUNDAS

Anne Nurgamaa teadmised August Martinist on nii põhjalikud, nagu oleks tegu vanade tuttavatega.

Oma vanaisa meenutab Anne Jundas. Foto: 3x ALAR TASA

ja toimetab Anne Jundas.

Raamatu väljaandmist toetasid Eesti Kultuurkapital, Mäetaguse vald, Vaivara vald ja Jõhvi vald.

Huvilised saavad raamatut Iisaku muuseumist, kuid võib ka pöörduda Vaivara Sinimägede muuseumi poole.

IVIKA MAIDRE

<http://album.vaivaravald.ee/Sündmused>

Astrid Orgulas tunnistati maakonna parimaks hooldustöötajaks

Juba kuuendat korda tunnustasid Ida-Viru maavalitsus ja omavalitsuste liit maakonna sotsiaaltöö tegijaid. Parimaks hooldustöötajaks tunnustati sel aastal meie vallavalitsuse töötaja Astrid Orgulas.

Kolleegid vallavalitsusest iseloomustavad teda kui rõõmsameelset töötajat, kes aitab tagada valla eakatele ja puudega inimestele väärikat elu. „Astridile ei ole raske inimestele toitu koju viia või abivajajaid arsti juurde toimetada,“ seisab vallavalitsuse esitatud kaaskirjas.

Kokku anti välja kolm tiitlit. Maakonna parima sotsiaaltöötaja tiitlit sai Jõhvi sotsiaalhoolekande osakonna juhataja Kairi Soomer. Parimaks lastekaitsetöötajaks valiti Kristiina Ets Mäetaguse vallavalitsusest. (VK)

Noorte karjääriseminar

13. aprillil sai Vaivara Seltsimajas teoks noorte karjääriseminar. Karjääriskoolituse viisid läbi kaks koolitajat MTÜ-st Vita Tiim. Kuna õpilasmalevasse kandideerijatele oli karjääriseminaril osalemine soovituslik, siis pakkus antud üritus huvi noortele üle valla.

Koolitus toimus eesti ja vene keeles. Kõik ikka selleks, et noored mõistaksid, mida neile õpetatakse.

Sissejuhatus maleva ja selles osalemise tingimuste ning taotluste täitmise kohta tegid lastekaitse spetsialist Anne Terneri-Boiko ja noorsootöötaja Marina Kurilenko. Seejärel anti sõna koolitajatele, kes tutvustasid lühidalt päeva sisu.

Noored said omavahel tutvavaks arendava mängu kaudu. Koolitajad jagasid laudadele ka materjali elulookirjelduse koostamise ja tööintervjuu kohta. CV koostamisel olid abiks koolitajad, kes vastasid noorte küsimustele. Samuti atasid noori Anne ja Marina. Tuleb ju neil ka õpilasmalevas olla nende juhendajana.

Puhkepausil sai juua sooja teed ja natuke maiustada. Edasi vaadati koos näidisvideod tööintervjuust. Noortel paluti välja tuua vead, mis esinesid intervjuu käigus. Erilist elevust tekitas grupitöö, kus mängiti läbi mitu võimalust, kuidas käituda tööintervjuul. Peale praktilist tegevust arutati, millised

Noored karjääriseminaril. Foto: LINDA EMILIE TEETLOK

vead esinesid intervjuus. Koosolemise tegi mõnusaks hea tööine meeleolu ja vürtsi lisasid asjakohased mängud.

ANNE TERNER-BOIKO

Lastekaitse spetsialist ja Alutaguse Õpilasmaleva 2013 Vaivara rühma projektijuht

ÕNNITLEME EAKAID SÜNNIPÄEVALAPSI

86 HELGA LIBENE	18.04.1927	Peeterri küla
82 IRINA PLECKENS	23.04.1931	Laagna küla
82 HANS REIMAN	26.04.1931	Sõtke küla
81 HELMI RAPPU	04.04.1932	Olgina alevik
80 VALENTINA VOROBIEVA	12.04.1933	Olgina alevik
70 NINA KOCHETKOVA	07.04.1943	Sinimäe alevik
70 SERGEI TRUBIN	10.04.1943	Vaivara küla
70 VELLO ORGULAS	19.04.1943	Puhkova küla

Oma kätega tehtu on alati kaunis

Mäletan seda tõdemust esimeselt kohtumiselt Meedy Hiielega, kui ta Sillamäel käsitöömeistrina laste õpetussõnu jagas. Ega ma enam täpselt ei mäletagi, kui palju aastaid sellest möödab on, aga arvan, et kolmkümmend küll kindlasti.

Poole lühem on olnud aeg, mil maakonnakeskuses „Viru nikerdaja“ käsitöölaata on peetud. Loomulikult on Meedy alati kohal olnud. Esimesel korral oli Meedy laadal koos oma vedruvankriga, mis siis laada toimumispaigas Oktoobri kultuuripalee fuajees vaipade, saanitekkide ja pitsotestega käterätikutega kaunistatuna laadalis tervitas.

Tavaliselt pole Meedy käsitöölaadal pelgalt kauplemisega tegutsenud, vaid ikka on tema õpitoas keegi, kes midagi ka ise selgeks tahab saada. Meedyle on see loomulikult meeltemööda, sest mida rohkem tegijaid, seda uhkem.

Seekord õpetab ta kuivviltimist. Minul on see tehnika juba eelmisest korrast selge ja paar selles tehnikas tehtud kena jõuluehet, need küll Meedy kingitud, kaunistasid ka sel

aastavahetusel minu kuuseoks.

Nüüd tegeleb Meedy lisaks käsitööga ka kirjatööga: nimelt on valmimas Vaivara kultuuriajalugu tutvustav kogumik. Meedy räägib, et kui targad taadid tema äia pool juttu puhumas käisid, siis oli tema ka alati kohal. Ta tunnistabki, et neid jutte mäletab ta täie selgusega, samas on tegu, et meelde tuleb, mida ta eile või üleile tegi.

Käsitöö juurde tagasi tulles nendib Meedy, et ta ei teagi, kui palju on neid inimesi, keda tema selle toredata pisikuga nakatanud on. Igatahes on neid tänaseks juba mitmest erinevast põlvkonnast ja mitmest erinevast rahvusest. Meedy ise on

Oma kätega tehtu on alati kaunis. Meedy Hiie pool, mida kuulajatele jutustada. Foto: ALAR TASA

aga selline nagu oli juba aastaid tagasi: särasilmne, jutukas ja väga-väga abivalmis.

ANNE JUNDAS

Teatripäev

Kolmapäeval, 3. aprillil kell 10.00 toimus järjekordne Vaivara Lasteaia teatripäev, mida tähistati ühiselt Olgina lasteaia saalis. Teatrietendusi esitati nii eesti kui vene keeles, mis näitas just eriti laste andekust ja innukust.

Esimesena esitasid näidendi „Haned-luiged“ Vikerkaare liitühma lapsed vene keeles. Teisena astusid vaatajate ette Ojakese ja Klaabu rühmade lapsed, kes esitasid ühisnäidendi „Kukeke ja kanake“. Kolmandana esitasid näidendi „Valge liblikas“ Vikerkaare liitühma lapsed eesti keeles ja neljandana astusid vaatajate ette Ojakese rühma lapsed näidendiga „Tibuke Šoltik“.

Kõik teatrietendused olid väga huvitavad, vaimukad ja toredad. Lapsed olid tõelised näitlejad, kes täitsid oma rolle meisterlikult. Oluline siinkohal oli sära laste silmis, mis näitas, et näitlemisest tunti rõõmu ja rahulolu.

Suur, suur aitäh kõigile näitlejatele, nii suurtele kui väikestele, imetoredate teatrietenduste ja teatrielamuse eest. Suur aitäh õpetajatele, kellele poleks teatripäev aset leidnud. Suur aitäh lapsevanematele, kes leidsid aega meie teatripäevale tulla ja seda meiega ühiselt tähistada.

15. aprillil käisid Olgina ja Sinimäe rühma lapsed ühiselt külas Sillamäe LA Rukkilill, vaatamas etendust „Ernesto küülid“. 25. aprillil käisid Sinimäe rühma lapsed külas ka Sillamäe LA Päikene, vaatamas etendust „Igaühel oma saladus“. Suur aitäh Sillamäe lasteaedadele, kes meid külla kutsusid.

Kummardus publikule.

Peasi, et sõnad meelest ei lähe. Foto: 2x VAIVARA LASTEAED

Järgmisena toimus 24. aprillil kell 10.00 „Laulukarusell“, mida tähistasime kõik koos Olgina Rahvamajas. Laule esitasid nii väikesed kui suured laululinnud. Täpsemalt kirjutame nendest järgmises lehes, pilte saate vaadata lasteaia kodulehelt.

Mai kuus tähistame emadepäeva. Peod toimuvad 10. mail nii Olginas kui Sinimäel. Mai kuus toimub ka meie kõige tähtsam pidu LÕPUPIDU, mis toimub 31. mail kell 16.00 Olgina Rahvamajas. Kooli saadame 9 tubli lasteaia last. Soovime kõigile kaunist kevadet ja sära silmadesse!

IRINA KLISHINA
Vaivara Lasteaia direktor

<http://album.vaivaravald.ee> > Lasteaed

On aprill...

Lumi hakkas sulama alles kuu keskel, seega on varjulisesmates paikades ikka veel hallika varjundiga lumelaigud, nii et sinilillede taevasinised õied nende taustal lausa imena tunduvad. Kevad ongi üks imeline aeg, mida ootad, ootad ja siis kui ta kätte jõuab, on tööd igal pool nii palju, et imetlemiseks mahti polegi.

On aprill....Imetlemist segab ka lume alt välja ilmunud praht, nii et tasub kriitilise pilguga kõigepealt oma koduümbrus üle vaadata. See, millega enda silm harjunud on, paistab võõrale kohe ära ja kes siis ikka tahab, et teda lohakaks perenaiseks või peremeheks peetaks.

On aprill....Jüripäeva paiku palkas pererahvas endale suveks sulase ja tüdrukku. See tähendab, et kõikjal toimus sissekolimine oma uude koju. Olgugi, et ajutiselt, aga tähendas see ju poole aasta pikkust kohalolekut. Tegelikult olidki paljud neist sulastest – tüdrukutest juba eelmistest aastatest vanad tuttavad, kes talvel, kui talus tööd polnud, oma isakodus toimetasid.

On aprill....Koliti ka meie vallas: sotsiaalosalakond tuli vallavalitsuse hoonesse tagasi. Nüüd on vallaelanikul siia jälle rohkem asja ja korra kodunt välja tulnuna, saab lisaks sotsiaalosalakonna tööle ka teiste ametnike tegemistega end paremini kurssi viia.

On aprill....Kurssi viia tasuks ennast ka koolijätside toimetamisega, sest õppeaasta hakkab õige pea läbi saama ja praegu on just õige aeg hinnetele pilk peale visata, et puudulikud lüngad teadmistes saaksid üheskoos täidetud ja halb õppeedukus lapse suvepuhkust ära ei rikuks.

On aprill....Poleks paha ka omaenda suveplaanid paika panna. Puhkuste graafikud on tehtud ja et kogu puhkus kodustele töödele-toimetamistele ei kuluks, on tark tegu tutvuda kasvõi meie kaunil maarjamaal pakutavate puhkamisvõimalustega. Variante on uskumatult palju ja häid võimalusi ei tohiks maha magada.

On aprill....Ka talveuni on selleks korra otsa saanud. Õues on kevad ja loodame, et seekord ilma kevadväsimuseta. Kes teeb, see jõuab.... Päikest meile kõigile ja kaunist 1. Maid!

ANNE JUNDAS

Märkmeid Vaivara kultuurielu minevikust

(August Martin. Koduradadel 1961. 16. juuli)

Veel möödunud sajandi keskpaiku oli Vaivara vaene ja mahaäänunud maanurk: teoorjus surus rängasti, leidsid aset talurahva ülestõusud. Utrias aastal 1816 ja Auveres 1858. Vaivaras oli käärimisi ühenduses teokohustuste hilinenud püsimisega isegi veel kaheksakümnendail aastail.

Käärimiste ja vastuhakkude juhiks oli selleaegne Perjatsi koolmeister ning vallakirjutaja Heinrich Luha, meile hästitutud geoloog Arthur Luha isa.

Vaivara edaspõlvise arengus mängisid teoorjuse kaotamise kõrval osa kaks tähtsat tegurit: kihelkonnakooli asutamine 1868. aastal ja suvitusranna moodustamine Vaivaras Sillamäelt kuni Narva-Jõesuuni umbes samal ajal.

Heinrich Masing, kes juhtis Vaivara kihelkonnakooli, lõi esialgu vallakoolmeistrile meeskoori, hiljem aga juba ka ümbruskonna teisi muusikahuvilisi kaasa tömmates segakoori ja puhkpilliorkestri. Nii said laul ja muusika kogu kihelkonnas hoogsalt arengu. Vaivara

kihelkonnakoolil oli see iseärasus, et seal õpetati väga tõhusalt põllumajandust, mis varsti hakkas mõju avaldama kogu ümbruskonna talumajandusele.

Suvituskohad mitte ainult löid suure nõudmise põllumajandussaadustele, tõstes suuresti ka turuhinda, vaid tõid suvedeks Peterburist ja Moskvast siia palju vene haritlasi: teadlasi, kirjanikke jt, kellega läbikäimine pidi paratamatult avaldama kultuurilist mõju ümbruskonna rahvale. Nii suvitas Merikülas kuuekümnendail aastail akadeemik Schiefner, Fr. R. Kreutzwaldi sõber, kes levitas siin äsja tema kaasabil ilmunud „Kalevipoega“. Suur vene kunstnik Šiškin maaliski Utria rannikut. (Neid maale võib praegu veel näha Leningradis Vene Muuseumis või Moskvas Tretjakovi galeriis.) Suvitajate arvel said head teenistust mitte ükski ruumide üürileandjad, vaid ka iga kohalik hobusepidaja, kes suveks muutus voorimeheks, samuti igasugused käsitöölised jt.

Esimese tähtsama organisatsioonina asutati 1899. aastal Vaivara põllumeeseselts,

kelle „hingeks“ pika aja jooksul oli Vana-Sõtke kooliõpetaja Mart Sorro, kes ka ise oli hea põllumees ning aednik. See selts levitas põllumajanduslikke teadmisi, korraldas kursusi ja näitusi ning organiseeris kunstväetiste ühistellimusi, põllutööriistade ning masinate ostu, saaduste ühismüüki, tõukarja aretamist. Selle seltsi hõlma all kasvas välja terve rida eriotstarbelisi organisatsioone: turbaühing, vastastikune tulekindlustus, kaubaravitajate ühing, piimaühing, laenuhoiuühisus, karjakontrollühisus jt. Vaivara piimaühing viis omal ajal läbi kooperatiivsetel alustel kogu ümbruskonna elektrifitseerimise, organiseeris ühise turbatootmise, vilja kuivatamise, puhastamise ning sorteerimise jm. Muidugi tuli ta toime ka moodsa kivimeierei ehitamisega Vaivara raudteejaama juurde. See piimatööstuse hoone on kasutusel veel tänapäevalgi.

Oma iseloomult olid need organisatsioonid kodanlikud. Peaaegu mitte midagi ei andnud nad lastele, maatameestele ja kehvikele. Kuid tollal etendasid nad ühiskondliku

arengu seisukohalt siiski võrdlemisi suurt ja progressiivset osa.

Vaivara tähtsamaks seltskondlikuks organisatsiooniks, millel oli suur arendav mõju laiale ümbruskonnale, tuleb pidada karskusseltsi „Külvaja“. Tema asutamisest möödub tänava juulis kuuskümmend aastat.

Seltsi asutamise mõtte algatajaks ja esimeseks esimeheks oli Vaivara kihelkonnakooli lõpetanud energiline Perjatsi kooli õpetaja ja rahvaluulekogu Aleksander Feldleash. Ta ise laikus küll Vaivarast juba paari kuu pärast, kuid asemele valiti autoriteetne H. Masing.

Esimeseks suureks mureks oli seltsil leida oma tegevuse arendamiseks ruumid. Need saadi üürida mõisalt: endine Mäealune kõrts sai karskus- ja haridustöö koldeks. Selleks tuli kõrtsi reheatlune ümber ehitada saaliks. Uued ruumid avati pidulikult mitme ümbruskonna laulukoori osavõtul. Esitati A. Tšehhovi naljamäng „Karu“.

(Järgneb)

Läinud lumest ja alanud kevadest...

...muuseumirahva pilgu läbi. On aprillikuu nagu loodetavasti ka eespool kirjas ja üldteada.

Pikast ja lumisest talvest meenutame vabariigi aastapäeva puhul MTÜ Muuseumi Sõprade Klubi poolt korraldatud suusamatka. Retk toimus kolmandat aastat järjest, seega juba traditsiooniline. Seekordne tutvumine Vaivara valla talvise loodusega leidis aset 23. veebruaril, Eesti Vabariigi väljakuulutamise õigel päeval. Lisaks MTÜ liikmetele, vabakondlastele, liitus matkajatega ka teisi valla elanikke. Varustuse poolest olid esindatud kaks koolkonda- plastik- ja puulaudadel sõitjad. Muuseumitöötajad, kes on üldiselt konservatiivse meelelaadiga, kasutasid tänaseks juba ajaloolise hõnguga puusuuski.

Müüri ladumise talgutel. Foto: 2x ALAR TASA

Pärast tormilist algust, jätkusuutlikku tempot keskmaal ja väikest marsruudi korrigeerimist, jõudsimme kontrollpunkti Rein Schmidt majapidamises Pimestiku külas.

Tõmbasime hinge, söime suppi ja tutvusime Reinu abihõone uute väravatega. Selle kõige eest pererahvale suur tänu.

Lumisel põllul näitasime ajaloolise laia puulaua eeliseid kitsa plastikuusa ees. Paraku sissesõidetud radadel ja laskumistel tehti see edumaa kiiresti tasa. Ületades Sinimägede mäestikku, süütasime küünlad II Maailmasõjas langenute mälestusmärgi juures.

Põrguhauamäe kõrguste eduka ja ohvriteta ületamise järel toimus

lõpuspurt Rohelise tänava sirgel. Paraku mõõdukas tempos. Sehkendasime kaardil kilomeetrid kokku ja saime 10-se ringi. Järgmisel päeval viisime küünlad Vabadussõja taastatud ja veel taastamata monumendile.

Muinsuskaitsekuu algust 18. aprillil tähistas Vaivara Huvikeskus ja MTÜ Muuseumi Sõprade Klubi müüri ladumistalgutega muuseumi juures. Üllataval kombel olid talv ja lumi selleks korraks läbi.

Müüri korrastamise projekt algas möödunud aastal Kohaliku Omaalgatuse Programmi toel ja on tunda jätkusuutlikkust. Rahastuse eesmärkideks

oligi ju oskuste ja tehnilise baasi arendamine ja kogukonna sidususe suurendamine.

Seekord olid siis partneriteks Huvikeskus, Klubi ja Sinimäe Kodu. Hoolekandeesitusest osales tööl 10 inimest. Klubiliikmeid oli vähem, sest talgupäev toimus töönädala sees. Vallarahvast esindas Igor Pleckins. Kai Kiiver ja Ivika Maidre kindlustasid köögipoole. Muuseum tänab kõiki talgulisi ja ootab teid ka järgmisel korral.

Möödunud aasta kevadel röömustasime, et näitusemaja räästa alla olid pesa teinud räästapääsukeste kõrval ka meie rahvuslinnud suitsupääsukesed. Sügisel paraku nende pesad lõhuti. Mai alguses peaksid sulelised sõbrad saabuma, loodame et nad taasrajavad oma kodud ja neid enam ei lõhuta. Ilust suve ja kevadet!

SVEN UDAM

Vaivara Sinimägede Muuseum

Informatsioon sotsiaalosalakonnalt

Tuletame meelde, et sotsiaalosalakonna buss sõidutab iga kuu teisel neljapäeval Sinimäe raamatukokku. Väljasõit on kl 10.00 Puhkovast, peatused toimuvad Vodavas ja Laagnal. Peale raamatukogu külastust tuakse kõik samal marsruudil koju tagasi. Täpsem info sotsiaalosalakonnast telefoninumbri 3924145.

Alutaguse õpilasmaleva Vaivara rühma on võimalik kandideerida ajavahemikus 22.04-13.05 kell 17.00. Hilisemaid avaldusi ei ole kahjulik võimalik enam menetlusse võtta. Kandideerimiseks peavad olema täidetud järgmised tingimused:

- sa pead olema vanuses 13-17 eluaastat;
- sa pead olema registreeritud Vaivara valla elanik;
- esitama õigeaegselt vormikohase taotluse, lapsevanema nõusoleku ja oma nägemuse Alutaguse Õpilasmaleva 2013 logost;
- läbima edukalt nii vestlusvooru kui ka grupitöö;
- omama vähemalt rahuldavat õppeedukust ja käitumist.

Malevasse kandideerimiseks vajalikud taotluse ja lapsevanema nõusoleku blanketid on kättesaadavad sotsiaalosalakonnast, noorsootöötajalt ja valla koduleheküljelt (www.vaivara.ee).

Alutaguse Õpilasmaleva 2013 logokonkursist võivad osa võtta ka need, kes malevasse ise ei kandideeri.

Konkursile esitatud logo peab vastama järgmistele nõuetele:

- ühevärviline,
- A4 formaadis,
- sisaldama loetavalt lauset „Alutaguse Õpilasmaleva 2013“,
- logo peab sobima kollasele t-särgile,
- peab olema kasutatav nii digitaalselt kui trükitisel,
- looma positiivse, noorusliku, rõõmsameelse meeleolu.

Töö peab olema originaallooming ja vastama autoriõigustele. Logoks valitud töö võetakse kasutusse Alutaguse Õpilasmaleva sümbolikas 2013. aastal koos kõigi autoriõigustega.

Ideekavandite hindamine:

1. Valiku teeb komisjon, kuhu kuuluvad Alutaguse Õpilasmaleva korraldajad, noorte esindajad.
2. Ideekonkursi tulemused ja konkursil osalenud ideekavandid koos autorite

nimedega avalikustatakse valla koduleheküljel.

3. Ideekavandite hindamisel arvestatavad kriteeriumid:

- * logo noortepärasus ja silmatorkavus,
- * logo originaalsus,
- * logo sobivus õpilasmaleva olemuse ja ülesannetega.

Auhind:

1. Konkursi auhinna paneb välja Toila SPA Hotell.
2. Auhind antakse võitjale üle viie päeva jooksul pärast ideekonkursi võitja avalikustamist.

Õpilasmalevasse kandideerimiseks vajalikud dokumendid ja/või oma nägemus Alutaguse Õpilasmaleva logost tuleb esitada hiljemalt 13.05 Vaivara vallavalitsuse sotsiaalosalakonda või lastekaitse spetsialist Anne Terneri-Boiko e-posti aadressile anne.terner-boiko@vaivara.ee. Täpsemat informatsiooni saab samuti Anne Terneri-Boikolt (tel 3924145, 59190851).

Alates 01.06.2013 võtame vastu taotlusi vajaduspõhise peretoetuse maksmiseks. Toetust makstakse alates 01.07.2013.

Vajaduspõhist peretoetus makstakse: - 9,59 eurot kuus ühe lapsega perele; - 19,18 eurot kuus kahe ja enama lapsega perele.

Peretoetust on õigus taotleda ka abikaasa lapse või laste kohta. Toetust makstakse järgmistele perekondadele:

- peres on vähemalt üks riiklikku lapsetoetust saav laps;
- pere sissetulek on ühes kuus keskmiselt alla vajaduspõhise peretoetuse sissetulekupiiri. Pere sissetulek arvestatakse viimase kolme kuu sissetulekute alusel, millest arvestatakse ühes kuus keskmisest saadav tulu. Esimese pereliikme sissetulekupiiri aluseks on Statistikaameti poolt (eelarveaastale eelneva aasta 1. märtsiks) viimati avaldatud suhtelise vaesuse piir. Iga järgneva 14-aastase ja vanema pereliikme sissetulekupiiri suurus on 50% ja iga alla 14-aastase pereliikme sissetulekupiiri suurus 30% esimese pereliikme sissetulekupiirist. 2012.a 1. märtsiks viimati avaldatud suhtelise vaesuse piir oli 280 eurot, st perekonna esimese liikme sissetulekupiiri suurus on 2013. aastal 280 eurot. Järgnevate pereliikmete sissetulekupiir on vastavalt pereliikmete vanusele kas 140 või 84 eurot. NB! Kui laps saab vajaduspõhise

Kulu põletamine ei ole lahendus

Kevad on tasapisi saabumas, ergas päike sulatab järkjärgult lume ja märkamatuult on käes aeg tegeleda aia- ja koristustöödega. Siin juures tuleb Ida päästkeskus teile meelde, et kulu põletamine on aastaringselt keelatud.

237 metsa- ja maastikupõlengut Virumaal

Möödunud aastal registreeriti Virumaal kokku 237 metsa- ja maastikupõlengut, millest pea enamuse Ida-Virumaal. Ka ühe hoone tulekahju sai eelmisel aastal Virumaal alguse kulupõlengust. Õnneks ei saanud neis õnnetustes kannatada inimesed, kuid suurt kahju kannatas loodus. Tuli hävitab oma teel kõik elusorganismid - põleva rohu sees hukuvad putukad, konnad, sisalikud ja pisiimetajad ning hävivad nende pesad. Loomulikult ei ole metsa- ja maastiku tulekahjude ainsaks põhjuseks kulupõletamine, pinnas süttib ka hooletusest lõkke tegemisel, grillimisel või ka kustutamata suitsukoni viskamisest kuiva rohu sisse.

Olenemata põhjusest ootab kahju tekitajat rahaträhvi kuni kakssada trahviühikut (üks trahviühik = neli eurot) või arest.

Hooli loodusest ja tervisest

Tulekahjujärgne pilt näeb välja üsna trööstitu ja seda nii hoonetes kui ka looduses aset leidnud põlengute korral. Selleks, et meie koduaia ümbrus ilus ja korras oleks, saab kasutada palju paremaid lahendusi. Näiteks võib olla valdused niita juba sügisel või korraldada sõpruskonnaga meeleolukas talgupäev! Nende lisaväärtuseks on veel värskes õhus viibimine ning füüsiline koormus. **Täiesti ohutu tuletegemist ei ole olemas** Lahtise tulega ümber käies tule alati meeles pidada, et ei ole täiesti ohutu viisi tule tegemisel, kuid järgides alltoodud nõudeid vähendate tuleõnnetuse riski oluliselt.

- Tee tuli mittesüttivale aluspinnasele
 - Lahtise tule läheduses ei tohi olla süttivaid materjale
 - Jälgi tuule kiirust ja suunda
 - Hoiu käepärast esmased tulekustutusvahendid (tuletekk, tulekustuti, ämber veega vms)
- Rõhkem infot tuleohutusnõuete kohta saate päästeala infotelefonilt 1524 või Päästeameti kodulehelt www.rescue.ee

tööpäevaks ja otsus maksmise kohta tehakse 10 päeva jooksul. Toetuse maksmine otsustatakse kolmeks järgneva kuuks. Seejärel tuleb esitada uus taotlus. Vajaduspõhise peretoetuse taotlemiseks esitatakse avaldus, milles märgitakse ära perekonnaliikmete nimed ja nende isikukoodid või sünniajad. Avaldusele tuleb lisada dokumendid, mis tõendavad perekonnaliikmete avalduse esitamisele eelnend kolmel kuul saadud netosissetulekut ja makstud elatise suurust. Tekkinud küsimustega palume pöörduda sotsiaalosalakonda. Pääseselist kevadet soovides

TRIIN TARENDI

Sotsiaalosalakonna juhataja

Fotomälestus: Jüriööjooksul 22. aprillil. Foto: LINDA EMILIE TEETLOK

OPERATIIVTEATED

TALUMAJAST VARASTATI RIIGILIPP
Tõrvajõe küla. Ajavahemikul 17.–22. aprill varastati Tõrvajõe külas Ella tänaval talumajast televiisor, digiboks, akutrelli komplekt koos kruvikeeraja ja akulaadijaga ning riigilipp. Kahju on 375 eurot.

TOITLÄKS KÄRSSAMA

Olgina alevikus. 20. aprillil kell 04.22 kõrbes toit korterelamus Narva maanteel asuvas kortermajas. Korteriis maganud mees meditsiinilist abi ei vajanud.

PÖLENG ELUMAJAS

Auvere küla. 21. aprillil kell 16.24 teatati tulekahjust Auvere külas, kus põles ühekordses puidust elumajas tuba, mida elanik ise oli asunud kustutama. Päästjad lõpetasid põlengu kustutamise ja tuulutasiid ruumid kella 17.23ks. Inimesed vigastada ei saanud.

PÖLES KULU

Soldina küla. 22. aprillil kell 19.25 said päästjad väljakutse Soldina külla, kus garaazide lähedal põles kulu. Päästjad kustutasid põlengu kella 20.00ks. **Sõtke küla.** 22. aprillil kell 22.08 said päästjad väljakutse Sõtke külla, kus põles kulu. Päästjad kustutasid kulupõlengu kella 22.26ks.

Olgina alevik. 23. aprillil kell 10.12 said päästjad väljakutse Olgina alevikku, kus põllul elumaja lähedal põles kulu. Päästjad kustutasid 30 ruutmeetri suurusele alale levinud maastikupõlengu kella 10.48ks. **Kulu põletamine on seadusega keelatud ja hävitavalt ohtlik. Kulupõlengut teevad kahju elusloodusele ja keskkonnale, hävitavad vara ning elusid. Küttekoldevälise tule tegemise tuleohutusnõuete rikkumise eest võidakse süüdlast karistada kuni 800 eurose, juriidilise isiku puhul aga kuni 2000 euro suuruse rahatraviga.**

LÕHKEKEHAD

* 19. aprillil tegid demineerijad kahjutuks **Olgina alevikust ja Auvere metsast** leitud lõhkekehad.

* 21. aprillil tegid demineerijad kahjutuks **Auvere külast** leitud lõhkekeha.

Päästjad tuletavad inimestele meelde:

Kutsudes abi tuleb päästekorraldajale anda võimalikult palju asjasse puutuvat informatsiooni. Puuduliku teabe korral võib abi jääda hiljaks, ebapiisavaks või halvimal juhul üldse saamata.

MEIE HULGAST ON LAHKUNUD

ZINAIDA**KAPLUNOVA**

SÜGAV KAASTUNNE OMASTELE

11.mail
kell 10
Vanatare XVI maalaat
Laagnal
Vaivara vallas
Toimub oksjoni!

Laadal on võrdsed nii suurtaulu peremees, kui ka puulusikaid müüv saunamees!
Meelelahutust jätkub kogu perele!
556 33317
vaivara.ee

Laupäeval, 23. märtsil sõideti Ida-Virumaa karikavõistluste kolmas etapp

Sõtke jõe jääl sõideti Ida-Virumaa karikavõistluste kolmas etapp, kus kuues masinaklassis kihutas võidu ligi 40 võistlejat. Kõige enam oli osalejaid taas esiveoliste klassis.

23. märtsil Sillamäel peetud jäärajasõidul läbis võistlusraja kõige kiiremalt Daihatsul võistelnud Silver Sõmer, kes 4WD klassis alistas ülejäänud viis konkurenti. Teise tulemusega lõpetas võistluse Marek Haiba, kolmas oli Boris Ermakov.

Tagarattaveoliste autode arvestuses hõivasid poodiumikohad sarnaselt eelmisele etapile esimesest kolmandani vastavalt Kristo Kruus, Kaido Kruus ja Urmas Ploom.

Esirattaveoliste autode klassis, kus võitis mõõtu 11 sõitjat, osutus võitjaks Mario Kendra, kelle järel tuli eelmisel jäärajavõistlusel pjedestaali kolmandal astmel olnud Hanno Raiend, kolmanda koha saavutas Almer Pärj.

Noorte arvestusklassis oli seekord vaid üks osaleja ja seega saavutas kindla võidu Ülari Vent, kes eelmisel etapil oli kuue osaleja

Seekord oli jää võistlusrajal eriti libe, seda kinnitasid ka kogenud sõitjad.

Foto: ALAR TASA

seas teine.

Naisvõistlejaid olid seekord koguni viis ja seal oli teistest taas kiirem Erika Teffo, kellele järgnesid Kati Nõuakas ja Kairi Johannes.

Lisaks võisteldi 3,2 km pikkusel rajal ka ATV-dega, kus viie võistleja hulgas näitas parimat tulemust Toomas Pukk.

ALAR TASA

<http://album.vaivaravald.ee> > Sport

Sillamäe kevad 2013 esimene etapp tõi rajale uued noored sõitjad

Sillamäe kevad 2013 esimene etapp kulges särava kevadpäikese all, kuid merelt puhuv külm tuul tuletas meelde, et alles veidi aega tagasi kihutati sama linna territooriumil asuval Sõtke jõe jääl sõiduautode jäärajavõistluste auhindade nimel.

Seekord esikohale tulnud Roman Burkini Nissan tundub vigursõiduks lausa loodud olevat. Foto: CHRISTOFER-MIKE TASA

Pühapäeval, 21. aprillil olid Sillamäe sadama parklasse kogunenud need võidusõitjad, kes lihtsalt gaasipedaali põhja vajutamise kõrvalt ka vigursõidus jõudu julgevad katsuda.

Soovitused Elioni poolt, mida silmas pidada kaevetööde tegemisel

Saapunud on kevad ja kinnistu omanikel ning majavaldataitel tekib taas võimalus alustada töödega oma aias või maavaldustes. Tehakse ehitustööid, kaevatakse kraave, paigaldatakse aiaposte, juuritakse puid või põõsaid jne. Selliste kaevetööde käigus on aegajalt vigastatud sidekaableid, mistõttu on tummaks jäänud telefonid või on kadunud telepilt. Antud olukord põhjustab palju pahameelt nii kaevetööde tegijale kui ka tema naabritele. Naabrid pahandavad erinevate teenuste puudumise pärast ja kaabli lõhkuja peab hüvitama kaabli taastamiskulud ning kahjunõuded. Selliste olukordade vältimiseks kirjutan siinkohal lahti, mida peaks silmas pidama enne kaevetöödega alustamist.

Võtke ühendust Elioni spetsialistiga ja uurige välja, kus kaablid paiknevad

Paljud kaablid on paigaldatud kinnistutele aastakümneid tagasi ja nende kohta puudub kohalikul omavalitsusel ja maaomanikel täpne informatsioon. Sageli on kinnistu mitmeid kordi omanikke vahetanud ja seonduvad dokumendid kaotsi läinud või jäänud vormistamata.

Kaablite vigastuste vältimiseks soovitatakse uurida enne töödega alustamist, kas ja kus paiknevad kinnistul Elioni maa-alused kaablid. Kui selgub, et kinnistul leidub sidekaableid ning maaomanik soovib nende asukohta teada saada, siis tuleb kohale kutsuda Elioni järelevalve spetsialist. Esmakordne kaablite asukoha fikseerimine on

Kõige rohkem osavõtjaid oli **meeste klassis**, kus üheksa osaleja seas tuli esimeseks **Roman Burkin**, sellel võistlusel tavaliselt pjedestaali kõige kõrgemal astmel olnud **Heiki Luts** oli seekord teine ja kolmanda koha võitles välja **Andrei Burkin**.

Naiste klassis tõi kindla võidu ära vigursõidu kõrval ka pikaajalist jäärajasõidu ja rahvasprindi kogemust omav **Erika Teffo**, teine oli **Irina Burkina**, kolmandaks tuli sellel võistlusel esimest korda osalenud **Kati Nõuakas**.

Vjatšeslav Golõšov, Urmas Teffo, Vladimir Jermakov - selliseks kujunes **veteranide klassi** pingerida ja **noorte** omavahelises heitluses edestas **Oliver Teffo Eerik Kaljuranda**, kusjuures mõlema poisi jaoks oli see vigursõiduvõistlus esimene.

Sillamäe kevad 2013 teine etapp toimub 29. juunil, Sillamäe spordikompleksi Kalev parklas.

Kõik tulemused leiad: www.amvracing.ee

ALAR TASA

<http://album.vaivaravald.ee> > Sport

maaomanikele tasuta.

Igal kinnistu omanikul ja ettevõtjal on võimalik tutvuda sidekaabli (liinirajatise) kaitsevõõndis tegutsemise ja lubade taotlemise tingimustega ka Elioni kodulehel www.elion.ee, alajaotuses „Ärikliendid“ à „Arendajale“ à „Liinirajatiste järelevalve“ (<http://arikliendid.elion.ee/arendajale/liinirajatiste-jarelevalve>).

Liinirajatiste paiknemise kohta saab oma küsimused edastada Elioni järelevalve spetsialistile e-postiga või telefonitsi. Kontakt: **Jaan Purga (tel: 52 62 792; e-post: jaan.purga@elion.ee).**

Seaduslik taust

Liinirajatise kaitsevõõnd ulatub maismaal 2 meetrit mõlemale poole kaablit ning liinirajatise kaitsevõõndi ulatuses on mitmed tegevused, s.h. mullatööd sügavamal kui 30 cm, seadusega keelatud või lubatud ainult liinirajatise omaniku loal. Seega tuleb liinirajatiste kaitsevõõndis tegutsemiseks taotleda järelevalve spetsialistilt tegutsemisluba. Seda ka juhul, kui liinirajatise asub kodutalu õuealal, sissesõiduteel või läbib erametsi, põlde ja heinamaid (vt. Elektroonilise side seaduse 11.ptk „Liinirajatise“).

Sidekaabli vigastuse korral teavita Elioni

Sidekaabli vigastamise, kahjustamise ohu, varguskatse kahtluse või varguse toimumise korral palun helistada Elioni klienditeeninduse lühinumbril 165.

Aprill Vaivara ja lähiumbruse ajaloo

4. aprillil 1913.

aastal sündis Narvas lauljatar Ia Uudelepp (Tammiste-Vaarandi). Oma laulukunsti õppis ta eraviisiliselt V. Malama juures ja 1940-1942. aastal lihvits edasi konservatooriumis H. Betlemi klassis.

1938. aastal alustas laulmist Estonia kooris, konservatooriumi lõpetades aga jätkas Estonias ooperi- ja operetisolistina. Siin töötas kuus aastat ja siis läks tööle filharmooniasse solistiksi. Elu viimased aastad elas Pärnumaal Tootsis, kus suri 24. veebruaril 1983. aastal.

8. aprillil 1988. aastal loodi Virumaa Fond, et aidata kaasa Virumaa arengule tema vanades piirides (varem oli üks Virumaa) ja kolmanda lapse sündides toetati peret 1000 rublaga, kusjuures üks vanematest pidi olema eestlane. Kahjuks meie pere selle kriteeriumi alla ei kuulunud, sest 1990. aastal sündinud poja eest me midagi ei saanud, ju vist ei tohtinud isa ja ema mõlemad eestlased olla.

Toona sai virulaste loosungiks Edgar Savisaare üleskutse „Eesti mehed ja naised! Virumaa ootab Teilt pärijaid“ - loosung, mis sobib hästi ka tänavusse pärimusaastas „Pärijata pole päringut!“

11. aprillil 1898. aastal sündis Joala vallas Madis Välja, kes tsariarmee vabanenuna sidus end 1. Eesti Rügemendiga ja osales Vabadussõja lahinguis Narva all ja lõunarindel ning oli eriti tubli Landeswehri sõjas.

11. mail 1919. aastal sai Lätimaal Saluse mõisa juures granaadikillust raskesti haavata, mis tingis armeeteenistusest vabastamise. Tema teeneid Vabadussõjas hinnati II liigi 3. järgu Vabadusristiga. Tema eluloolised andmed lõpevad 1937. aastaga.

14. aprillil 1988. aastal teatati, et 12-15. mail 1988. aastal korraldatakse noorte jalgrattaretk (ca 150-170 km) „Kuidas elad, Virumaa?“, et tutvuda Virumaa ökoloogilise olukorraga ja kuna ka ise osalesin sellel retkel, siis kõige suurem elamus kõikidele retkel osalejatele oli avalik sissesõit SILLAMÄELE.

23. aprillil 1923. aastal sündis Narvas Verner Mets, kes autojuhina alustas teenistust Saksa armee. Peagi siirdus siit Soome ja alustas 8. detsembril 1943. aastal teenistust Soome armee, mis lõppes tema hukkamisega 6. juulil 1944. aastal Viiburi lahe lahingutes.

Verner Mets on maetud sõjaliste auavalduste saatel Malmi kangelaskalmistule Helsingis.

27. aprillil 1983. aastal alustas tegevust lastefotostuudio „Silbet“, mis Juhan Lasmani juhendamisel kujunes meie kandi noorte ja edukate tulevaste fotograafide kasvulavaks. Siit said tuult tiibadesse Tatjana Novikova, Alar Metsar, Vladimir Tužilkin jt.

29. aprillil 1918. aastal sündis Narvas tulevane kaadrisõjaväelane Johannes Sepp, kelle üks osa sõjameheteest kujunes Soome Armeelipnikuna. Siin alustas ta oma teenistust 12. novembril 1943. aastal ja osales lahingutes Viiburi lähel ja Vuoksel, kust aga 18. septembril 1944. aastal saadeti tagasi Eestisse. Teel õnnestus tal põgeneda Rootsi, kus töötas arvutiinsenerina Stockholmis.

1983. aasta aprillis esitasin oma valminud (käsikirjas) diplomitöö dekanati retsensentidele lugemiseks ja jäin ootama nende reageeringuid. Sellega praktiliselt ülikoolis oli õppetöö ka lõppenud, nüüd jäi vaid vormistamise aeg.

Sir ARTHUR

SOTSIAALOSAKOND asub alates 22. aprillist Vaivara vallamajas asukohaga Pargi 2, Sinimäe alevik.